

Reportaj indiscret cu...

Trei aspiranți, din Isarlîk, la gloria rampei și-a ecranului românesc: Robu Gheorghe, dl. Lungu & Ion D. Sîrbu

(urmare din numărul trecut)

(În acest moment al discuției, Securitatea se plictisește să mai transcrie acest bla-bla-bla prelungit și face un mic rezumat. “**Domnul** afirmă că rușii nu se vor înțelege niciodată cu chinezii iar **Obiectivul** (Ion D. Sîrbu; n.n.) este de părere că cele două popoare vor porni război”) S-au înșelat. Atât **Domnul**, cât și **Obiectivul**...

Obiectivul: - Războiul ăsta or să-i coste foarte mult pe ruși. Zic că au tehnică și ar putea să-i distrugă pe chinezi dar un război de gherilă cu chinezii este dezastruos.

În continuare, sintetizează Securitatea, **Obiectivul** afirmă că sovieticii au destulă armată și că „n-o să ceară de la noi dar o să le dăm alimente”.

În cele din urmă, cei doi interlocutori se plictisesc de chestiunile geopolitice pe care le-au abordat. Oricum, din perspectiva vremii, **Obiectivul** n-a apreciat, așa cum se cuvine, relațiile sovieto-chineze pentru că cele două mari puteri comuniste nu s-au mai înfruntat direct ci doar la nivel de declarații politice. E drept, pe tonuri belicoase... Așa că gazda și oaspetele său revin, în cele din urmă, la chestiuni domestice și literar-artistice. “Domnii schimbă discuțiile despre soțiile lor, unde lucrează, ce salarii au etc. (Soția d-lui aflat în vizită lucrează la Gostat și face naveta)”.

Între timp, “**Obiectivul** formează un număr de telefon și vorbește cu dl. Horia Popescu despre un scenariu pentru film ce l-a lăsat la București pentru a fi studiat”. Ei, dar nici d. Lungu nu a venit în casa **Obiectivului** doar ca să bea, împreună, un Cabarnet de Segarcea. Vine momentul adevărului și oaspetele își ia inima-n dinți și recunoaște că “a venit la **Obiectiv** cu o lucrare (piesă de teatru) ca să o studieze acesta”. Rezultatul vizitei e dezamăgitor pentru amabilul domn Lungu. A dezbătut degeaba chestiunile legate de Petrescu, de Ceaușescu, de epurări, de arestări, de ruși și de chinezi, de războaie frontale și de gherilă, de armament și de aprovizionare. “**Obiectivul** îi spune că nu are timp acum deoarece trebuie să plece la teatru dar să o lase la el și când va avea timp o va citi și, cu prima ocazia când se vor întâlni, vor sta de vorbă despre această lucrare”. Dramaturgul Lungu trebuie să se resemneze și să mai aștepte. “După aceste discuții, **Obiectivul**, împreună cu **domnul**, au plecat din cameră în oraș”. Nici d. Robu, nici d. Lungu nu au reușit să stea de vorbă cu **Obiectivul** despre piesele lor. Fie că nu l-au găsit acasă, fie că **Obiectivul** nu a avut timp de ei. Dar cred că, asemenea lui Arghezi, el le-ar fi putut rosti ceea ce trebuie să știe orice autor: “Până ce nu-ți vei rupe genunchii, nu-ți vei beli fruntea de pământ și de piatră, până ce nu-ți vei îngropa picioarele în țărână, nu veți putea înțelege, din cafenea și berărie, unde vă confundați cu chelnerii adormiți în picioare, nici viața, nici arta.”

III. “Pragul albastru”. Greu de trecut, greu de aprobat....

Cu o zi înainte de vizita pe care dl. Lungu i-a făcut-o (cu Cabernetul de Segarcea în geanta diplomat) **Obiectivului** “Șerbănescu”, gazda avea, pe cap, cu totul alte probleme decât să citească piesa unui debutant. În lumina faptelor pe care vi le prezentăm mai jos, trebuie să recunoaștem că vizita dl. Lungu a picat cum nu se poate mai prost. “Șerbănescu” se interesa, pe unde putea, de soarta scenariului său “Pragul albastru” care nu reușea, nicidecum, să vadă luminile ecranului. Acasă la **Obiectiv** se face conversație ușoară, pe teme sportive. “În ziua de 6 iunie 1969, la ora 15:10, **Obiectivul** poartă discuții în cameră cu domnul Ghidi (e vorba de criticul Ovidiu Ghidirmic, colegul lui Sîrbu de la secretariatul literar al teatrului, n.n.), soția, d-na Rodica Radu (actriță la Teatrul Național, n.n.) despre diferite probleme lipsite de importanță, subiectul principal fiind europenele de box”. De fapt, **Obiectivul** era cu gândul la soarta “Pragul-ui albastru”. Așa că nu stă mult pe gânduri și “formează la telefon un număr și vorbește cu o doamnă din București”. Acum e momentul ca Securitatea să treacă, în mod hotărât, de la înregistrarea ambiantală la cea a telefonului de la care vorbește **Obiectivul**. “Redăm mai jos discuțiile purtate”:

Obiectivul “Șerbănescu”: - Cu Puci Potra!

Doamna: - Cine e la telefon?

Obiectivul: - Din Craiova, un prieten.

Doamna: - Gary?

Obiectivul: - Da, tu ești, măi?

Doamna: - E la gazetărie acum.

Obiectivul: - Ce dracu are, măi? De trei zile îl caut să îl prind la un telefon.

Doamna: - Păi, n-ai cum. Că el de mai multe zile, vine, mănâncă și pleacă.

Obiectivul: - Ce se întâmplă acolo?

Doamna: - Are treabă. Uite, trebuia să plece astăzi în Italia și a amânat plecarea din cauza trebii.

Obiectivul: - Tu n-ai auzit nimic de chestiunea mea?

Doamna: - Am auzit ceva cu Beligan. A vorbit și Beligan cu Brad, a vorbit și Guți în fața lui, și Beligan și...

Obiectivul: - Și?

Doamna: - Și Brad e foarte binevoitor.

Obiectivul: - Foarte binevoitor?

Doamna: - Da.

Obiectivul: - Dar asta e în legătură cu scenariul... Dar cu scenariul meu nou care e la Puci ce se întâmplă?

Doamna: - Ți-am spus că l-a dat lui Brad, că l-a citit...

Obiectivul: - L-a citit?

Doamna: - Da.

Obiectivul: - I-a plăcut?

Doamna: - Da.

Obiectivul: - I-a plăcut lui Brad?

Doamna: - Da.

Obiectivul: - Păi, asta vreau să știu.

Doamna: - Așa mi-a spus Puci așeară: “Ce frumos din partea lui Brad. I-am dat scenariul și l-a citit...”

Obiectivul: - L-a citit Brad?

Doamna: - Da, da.

Obiectivul: - Păi, asta vreau să știu. Tu știi că am plecat din București. Puci mi-a spus ceea ce mi-a spus. Să știi că scenariul, eu o să-l fac mai bun, înțelegi? Adică, acum îmi dau seama că are niște stângăcii pe ici, pe colo, l-am scris dintr-o dată. Da’ eu sunt legat de chestiunea asta fiindcă am nevoie de un contract, măi, mamă. Eu stau în fața unei veri fără nici un ban.

Doamna: - Știi, iubitele, acuma eu ce pot să-ți spun?

Obiectivul: - Decât că Brad l-a citit. Auzi, nu te îngriji de chestiunea asta.

Doamna: - E acuma un moment...

Obiectivul: - Bun, eu aștept. Auzi, Maria?

Doamna: - Da...

Obiectivul: - Să-i spui lui Puci un singur lucru: că eu, în toamnă, volens, nolens, dacă nu plec la București, plec în șomaj. Eu știu ce spun...

Doamna: - Dragă, i-a vorbit lui Brad și de un angajament al tău.

Obiectivul: - I-a vorbit lui Brad?

Doamna: - Da, da și a spus să vedm când facem reorganizarea asta. Și a spus Beligan să se întoarcă la revista „Teatru”.

Obiectivul: - Sigur că da, foarte bine. Eu am vorbit și cu Beligan înainte. El e foarte...

Doamna: - Sunt niște posibilități acuma, încă nu s-au acoperit.

Obiectivul: - Bine, bine. Maria spune-i lui Puci să țină caldă chestiunea asta pentru că, să știi, stau foarte provizoriu.

Doamna: - Să știi că ține și el și a vorbit și înainte și acuma de tine cu Beligan.

Obiectivul: - Bine, îți mulțumesc foarte mult. Mi-ai dat exact ceea ce am vrut să știu. Puci nu putea să-mi spună mai mult. Așa, eu îi doresc o călătorie plăcută. Eu nu plec nicăieri în concediu. Eu lucrez toată vara că am niște lucruri restanță iar în 16 august sunt șomer.

Obiectivul “Șerbănescu” a vrut să vorbească, la telefon, cu prietenul său, Florian Potra, care, în 1969, era consilier general și care, apoi, a fost promovat inspector general la Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. În anul următor, Potra a ajuns inspector principal la Centrul Național al Cinematografiei. În paralel cu ultima funcție, a fost și profesor la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică “I.L. Caragiale”, titular al cursului de “Istoria și teoria filmului”. A murit în 1997, la 72 de ani, în Capitală. În anul 1969, când a avut loc convorbirea redată mai sus, Ion Brad era vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și artă. Era o funcție extrem de importantă în mecanismul cultural al vremii de care depindea rezolvarea multor chestiuni delicate. Sîrbu crede că Brad i-ar fi fost student, o ipoteză încă neconfirmată de fostul demnitar comunist care a absolvit Facultatea de filologie din Cluj în anul 1952. Securitatea consemnează, în continuare că “D-na îi spune **Obiectivului** că după data de 20 (iunie) va veni la Craiova în turneu cu piesa **Carlota** și-i va comunica mai multe vești”. După convorbirea telefonică, **Obiectivul** povestește celor din cameră discuția pe care a avut-o cu d-na Maria și pare foarte bucuros de veștile primite. “**Obiectivul** afirmă că doamna Maria Comșa, cu care a vorbit la telefon, este o veche prietenă a lui și când va veni la Craiova, în turneu, va fi obligat să dea o masă la Minerva. Domnii și doamnele se pregătesc pentru a merge la o doamnă Dida, ca să vizioneze la televizor meciul de box. Soții Șerbănescu se reîntorc la ora 0:23, servesc masa și poartă discuții lipsite de interes. **Obiectivul** a venit beat”. Convorbirile de mai sus au fost transcrise și, uneori, rezumate de Gh. Stanciu.

Sfârșit

Post Scriptum lămuritor

Textele prezentate mai sus reproduc documente aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității și fac parte dintr-un viitor volum intitulat “Convorbiri cu domnul Gary”.

Obiectivul “Șerbănescu” a vrut să vorbească, la telefon, cu prietenul său, Florian Potra, care, în 1969, era consilier general și care, apoi, a fost promovat inspector general la Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. În anul următor, Potra a ajuns inspector principal la Centrul Național al Cinematografiei ei. În paralel cu ultima funcție, a fost și profesor la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică “I.L. Caragiale”, titular al cursului de “Istoria și teoria filmului”. A murit în 1997, la 72 de ani, în Capitală.